

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

I SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ

KLASA IV

Poniższe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla uczniów klasy 4. szkoły podstawowej zostały opracowane w oparciu o nową podstawę programową z 14 lutego 2017 r., a także zgodnie z Programem nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej „**Nowe słowa na start**” autorstwa Marleny Derlukiewicz.

Ocenię podlegać będą: umiejętność mówienia, umiejętność słuchania i czytania ze zrozumieniem, umiejętność pisania, w tym: realizacja tematu, kompozycja, język, styl, zapis; znajomość i stosowanie w praktyce poznanych zasad ortograficznych; znajomość treści lektur obowiązkowych; znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku(gramatyki); stopień opanowania wiedzy wskazanej w podstawie programowej; zaangażowanie w wykonanie zadania (zwłaszcza przy zadaniach twórczych i dodatkowych).

Dodatkowo uczniowie oceniani będą za: technikę czytania, stopień rozumienia czytanego tekstu, sposoby wygłaszania tekstów z pamięci, prace dodatkowe w formie projektów, albumów, folderów, prezentacji multimedialnych, udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, aktywny udział w uroczystościach szkolnych.

W związku ze złożonością przedmiotu ocenię podlegać będą różnorodne formy pracy ucznia, takie jak:

- krótka i dłuższa wypowiedź pisemna,
- wypowiedź ustna,
- praca na lekcji,
- głośne czytanie,
- recytacja,
- praca w grupach,
- sprawdziany gramatyczne ,
- prace klasowe,
- dyktanda,
- kartkówki z bieżących lekcji,
- prace domowe,
- zadania dodatkowe,

- udział w życiu kulturalnym szkoły i środowiska (np. udział w przedstawieniu, akademii szkolnej),
- udział w konkursach,
- różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia.

Uczniowie będą otrzymywać oceny cząstkowe, ocenę śródroczną, ocenę roczną. Skala ocen zgodna z przyjętą w WSO. Ocena uwzględniać będzie również rozwój ucznia i wynikać z zakresu opanowanych przez niego umiejętności, zdobytych wiadomości, a także wkładu pracy.

Prace klasowe są obowiązkowe, ich poprawa dobrowolna (uczeń pisze ją tylko raz, w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac sprawdzonych).

Prace domowe są obowiązkowe, ze względu na nadzwyczajne okoliczności dopuszcza się przesunięcie ich w czasie lub wykonanie w określonej części.

Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek). Trzecie nieprzygotowanie skutkuje wstawieniem oceny niedostatecznej.

Uczeń może być nagradzany „+” za aktywność na lekcji. Trzy „+” równoznaczne są z otrzymaniem oceny bardzo dobrej, a pięć „+” równoznaczne jest z otrzymaniem oceny celującej. Oceny wystawiane są na koniec I i II semestru zgodnie z ilością zgromadzonych „+”.

Za przeczytanie dodatkowej książki (spoza listy lektur) i zaprezentowanie jej na lekcji uczeń otrzymuje ocenę celującą.

W sytuacjach szczególnych uczeń ma prawo odmówić aktywnego udziału w lekcji.

Prace uczniów gromadzone będą w teczkach osiągnięć i przechowywane do czasu zakończenia klasyfikacji w danym roku szkolnym. Informacje o osiągnięciach uczniów będą udzielane zainteresowanym rodzicom lub prawnym opiekunom na comiesięcznych spotkaniach indywidualnych.

Wymagania edukacyjne są jawne, udostępniane uczniom i rodzicom, na których życzenia lub wnioski mogą podlegać ewaluacji.

Ucznia obowiązuje systematyczne i staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

Szczegółowy wykaz wymagań edukacyjnych z języka polskiego w klasie IV

Rok szkolny 2018/2019

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 1) rozpoznaje fikcję artystyczną;
- 2) wskazuje cechy baśni, legendy, komiksu i opowiadania;
- 3) zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię i określa ich funkcje;
- 4) opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i dostrzega ich wzajemną zależność;
- 5) odróżnia dialog od monologu;
- 6) wyjaśnia, kim jest podmiot liryczny, narrator, bohater;
- 7) wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy;
- 8) określa tematykę utworu oraz wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;
- 9) objaśnia znaczenia dosłowne i niedosłowne tekstu;
- 10) przedstawia swoje odczytanie utworu i je uzasadnia;
- 11) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
- 12) wskazuje wartości w utworze.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 1) Odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- 2) Świadomie i z uwagą odbiera koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne oraz filmy dla dzieci.

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

- 1) rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknienie);
- 2) odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych;
- 3) rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu i rodzaju gramatycznego odpowiednio rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi;
- 4) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
- 5) rozpoznaje funkcje składniowe wyrazów używanych w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, grupa podmiotu, grupa orzeczenia);
- 6) rozpoznaje typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze i złożone, równoważniki zdań, wypowiedzenia pytające, oznajmujące, rozkazujące i wykrzyknikowe – rozumie ich funkcje i je stosuje;
- 7) przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

- 1) wskazuje główne cechy języka mówionego i języka pisanego;
- 2) posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny;
- 3) używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

- 1) identyfikuje tekst jako komunikat; 2) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;
- 3) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (gest, mimika, postawa ciała);

- 4) zna i stosuje zasady akcentowania wyrazów.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

- 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, stosuje reguły pisowni;

- 2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki i stylistyka praktyczna. Uczeń:

- 1) uczestniczy w rozmowie;
- 2) tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list;
- 2) wygłasza tekst z pamięci; 3) tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu;
- 4) rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) o odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety;

5) tworzy opowiadania twórcze związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.

IV. Samokształcenie. Uczeń:

- 1) korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje;
- 2) korzysta ze słowników, w tym: ortograficznego, języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych;
- 3) zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych, on-line).

Klasa IV

Lektury obowiązkowe:

- Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*
- Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks)
- René Goscinny, Jean – Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań)
- Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*
- Adam Mickiewicz, *Powrót taty, Pani Twardowska, Pan Tadeusz* (opisy)
- Joanna Olech, *Dynastia Miziołków*
- Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*
- Wybrane podania i legendy polskie. Wybrane baśnie polskie i europejskie, w tym: *Charles Perrault, Kopciuszek, Kot w butach, Sinobrody, Aleksander Puszkin, Bajka o rybaku i rybce, Jeanne Marie Leprince de Beaumont, Piękna i Bestia*
- Wybrane wiersze Władysława Bełzy, Jana Brzechwy, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Joanny Kulmowej, Juliana Tuwima.

Lektury uzupełniające: (dwie w roku szkolnym)

- Adam Bahdaj, *Kapelusz za 100 tysięcy*
- Frances Hodgson Burnett, *Tajemniczy ogród lub inna powieść*
- Andrzej Maleszka, *Magiczne drzewo*
- Janusz Korczak, *Król Maciuś Pierwszy*
- Maria Kownacka, Zofia Malicka, *Dzieci z Leszczyńskiej Górki*
- Selma Lagerlöf, *Cudowna podróż*
- Sat – Okh, *Biały mustang*

- Wybór innych tekstów kultury, w tym utwory dla dzieci i młodzieży; film i spektakl teatralny z repertuaru dziecięcego; wybrane programy telewizyjne.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

I SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ

KLASA V

Poniższe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla uczniów klasy 5. szkoły podstawowej zostały opracowane w oparciu o nową podstawę programową z 14 lutego 2017 r., a także zgodnie z Programem nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej „**Nowe słowa na start**” autorstwa Marleny Derlukiewicz.

Ocenie podlegać będą: umiejętność mówienia, umiejętność słuchania i czytania ze zrozumieniem, umiejętność pisania, w tym: realizacja tematu, kompozycja, język, styl, zapis; znajomość i stosowanie w praktyce poznanych zasad ortograficznych; znajomość treści lektur obowiązkowych; znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku(gramatyki); stopień opanowania wiedzy wskazanej w podstawie programowej; zaangażowanie w wykonanie zadania (zwłaszcza przy zadaniach twórczych i dodatkowych).

Dodatkowo uczniowie oceniani będą za: technikę czytania, stopień rozumienia czytanego tekstu, sposoby wygłaszania tekstów z pamięci, prace dodatkowe w formie projektów, albumów, folderów, prezentacji multimedialnych, udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, aktywny udział w uroczystościach szkolnych.

W związku ze złożonością przedmiotu ocenie podlegać będą różnorodne formy pracy ucznia, takie jak:

- krótka i dłuższa wypowiedź pisemna,
- wypowiedź ustna,
- praca na lekcji,
- głośne czytanie,
- recytacja,
- praca w grupach,
- sprawdziany gramatyczne ,
- prace klasowe,
- dyktanda,

- kartkówki z bieżących lekcji,
- prace domowe,
- zadania dodatkowe,
- udział w życiu kulturalnym szkoły i środowiska (np. udział w przedstawieniu, akademii szkolnej),
- udział w konkursach,
- różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia.

Uczniowie będą otrzymywać oceny cząstkowe, ocenę śródroczną, ocenę roczną. Skala ocen zgodna z przyjętą w WSO. Ocena uwzględniać będzie również rozwój ucznia i wynikać z zakresu opanowanych przez niego umiejętności, zdobytych wiadomości, a także wkładu pracy.

Prace klasowe są obowiązkowe, ich poprawa dobrowolna (uczeń pisze ją tylko raz, w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac sprawdzonych).

Prace domowe są obowiązkowe, ze względu na nadzwyczajne okoliczności dopuszcza się przesunięcie ich w czasie lub wykonanie w określonej części.

Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek). Trzecie nieprzygotowanie skutkuje wstawieniem oceny niedostatecznej.

Uczeń może być nagradzany „+” za aktywność na lekcji. Trzy „+” równoznaczne są z otrzymaniem oceny bardzo dobrej, a pięć „+” równoznaczne jest z otrzymaniem oceny celującej. Oceny wystawiane są na koniec I i II semestru zgodnie z ilością zgromadzonych „+”.

Za przeczytanie dodatkowej książki (spoza listy lektur) i zaprezentowanie jej na lekcji uczeń otrzymuje ocenę celującą.

W sytuacjach szczególnych uczeń ma prawo odmówić aktywnego udziału w lekcji.

Prace uczniów gromadzone będą w teczkach osiągnięć i przechowywane do czasu zakończenia klasyfikacji w danym roku szkolnym. Informacje o osiągnięciach uczniów będą udzielane zainteresowanym rodzicom lub prawnym opiekunom na comiesięcznych spotkaniach indywidualnych.

Wymagania edukacyjne są jawne, udostępniane uczniom i rodzicom, na których życzenia lub wnioski mogą podlegać ewaluacji.

Szczegółowy wykaz wymagań edukacyjnych z języka polskiego w klasie V

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 1) omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji;
- 2) rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren;
- 3) rozpoznaje w tekście literackim: wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienie, ożywienie i objaśnia ich rolę;
- 4) zna budowę wiersza, rozpoznaje wiersz stroficzny i stychiczny;
- 5) wskazuje cechy mitu, powieści i noweli;
- 6) określa problematykę tekstu;
- 7) określa wartości ważne dla bohatera;
- 8) objaśnia sensy przenośne tekstu, ze szczególnym uwzględnieniem sensów zawartych w mitach i przypowieściach.

2. Czytanie tekstów kultury. Uczeń:

- 1) dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny (np. rysunek);
- 2) rozumie, czym jest adaptacja (np. filmowa, sceniczna, radiowa);

3) wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją.

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

- 1) rozpoznaje formy przypadków, liczby i rodzaju gramatycznego zaimka oraz określa jego funkcje w wypowiedzi;
- 2) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki oraz używa ich we właściwych kontekstach;
- 3) rozumie i stosuje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na –no, –to, konstrukcje z *się*;
- 4) odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych;
- 5) oddziela temat fleksyjny od końcówki;
- 6) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, rozumie ich znaczenie w tekście oraz świadomie wykorzystuje do tworzenia własnych wypowiedzi;
- 7) rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach;
- 8) nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (dopełnienie, przydawka, okolicznik).

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

- 1) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- 2) rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące;
- 3) dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

- 1) rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny;
- 2) stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi.

4. Ortografia i interpunkcja.

Uczeń poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: nawiasu.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki i stylistyka praktyczna. Uczeń:

- 1) dokonuje selekcji informacji;
- 2) zna zasady budowania akapitów;
- 3) rozróżnia i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcję.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja;
- 2) redaguje scenariusz filmowy na podstawie fragmentów książki oraz własnych pomysłów;
- 3) redaguje notatki;
- 4) streszcza tekst.

IV. Samokształcenie. Uczeń:

1. korzysta ze słowników, w tym: wyrazów bliskoznacznych, wyrazów obcych, frazeologicznego;
2. odróżnia informacje o faktach od opinii.

Lektura obowiązkowa:

Rafał Kosik, *Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi*
Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (zwyczaje i obyczaje)
Ferenc Molnar, *Chłopcy z Placu Broni*
Bolesław Prus, *Katarynka*
Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*
Seweryna Szmaglewska, *Czarne Stopy*
Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*
Wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz np. mity o: Prometeuszu, Syzyfie, Demeter i Korze, Dedalu i Ikarze, Heraklesie, Edypie, Tezeuszu i Ariadnie, Orfeuszu i Eurydyce
Biblia, powstanie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne
Wybrane wiersze Jana Twardowskiego, Leopolda Staffa, Anny Kamieńskiej, Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza

Lektura uzupełniająca: (dwie w roku szkolnym)

Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*
Lewis Carroll, *Alicja w Krainie Czarów*
Andrzej Maleszka, *Magiczne drzewo*
Karol May, *Winnetou*
Małgorzata Musierowicz, wybrana powieść
Bolesław Prus, *Kamizelka*
Henryk Sienkiewicz, *Janko Muzykant*
Mark Twain, *Przygody Tomka Sawyera*
Wybór innych tekstów kultury.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

I SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNI

KLASA VI

Poniższe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla uczniów klasy 6. szkoły podstawowej zostały opracowane zgodnie z podstawą programową z IX 2015 r., a także zgodnie z Programem nauczania języka polskiego w klasach IV – VI „**Słowa z uśmiechem**”. Ocenie podlegać będą: sprawności polonistyczne, wiadomości z zakresu wiedzy o literaturze i języku, umiejętności: czytania, pisania, rozumowania, korzystania z informacji, wykorzystania wiedzy w praktyce, postawa, aktywność, systematyczność.

W wypowiedziach ocenie podlegać będzie: formułowanie wypowiedzi ze świadomością celu, w zgodzie z tematem, umiejętność posługiwania się właściwymi formami wypowiedzi, ich kompozycję, poprawność językową, bogactwo słownictwa, logikę wypowiedzi, formułowanie i wyrażanie własnych sądów, ponadto w pracach pisemnych: przestrzeganie norm ortograficznych i interpunkcyjnych, dbałość o układ graficzny, czytelność i estetykę zapisu.

Dodatkowo uczniowie oceniani będą za: technikę czytania, stopień rozumienia czytanego tekstu, sposoby wygłaszania tekstów z pamięci, prace dodatkowe w formie projektów, albumów, folderów, prezentacji, udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, aktywny udział w uroczystościach szkolnych.

W związku ze złożonością przedmiotu ocenie podlegać będą różnorodne formy pracy ucznia, takie jak:

- krótka i dłuższa wypowiedź pisemna,
- wypowiedź ustna,
- praca na lekcji,
- głośne czytanie,
- recytacja,
- praca w grupach,
- sprawdziany gramatyczne ,
- prace klasowe,
- dyktanda,
- kartkówki z bieżących lekcji,
- prace domowe,
- zadania dodatkowe,
- udział w życiu kulturalnym szkoły i środowiska (np. udział w przedstawieniu, akademii szkolnej),
- udział w konkursach,

- różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia.

Uczniowie będą otrzymywać oceny cząstkowe, ocenę półroczną, ocenę roczną. Skala ocen zgodna z przyjętą w WSO. W półroczu będą przeprowadzone prace klasowe sprawdzające wiadomości i umiejętności z nauki o języku oraz sprawdziany literackie. Te prace klasowe są obowiązkowe, ich poprawa dowolna, uczeń pisze ją tylko raz, w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac sprawdzonych.

Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny (nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek). Trzecie nieprzygotowanie skutkuje wstawieniem oceny niedostatecznej.

Uczeń może być nagradzany „+” za aktywność na lekcji. Trzy „+” równoznaczne są z otrzymaniem oceny bardzo dobrej, a pięć „+” równoznaczne jest z otrzymaniem oceny celującej. Oceny wystawiane są na koniec I i II semestru zgodnie z ilością zgromadzonych „+”.

Prace domowe są obowiązkowe, ze względu na nadzwyczajne okoliczności dopuszczam jednak przesunięcie ich w czasie lub wykonanie w określonej przez mnie części.

Za przeczytanie dodatkowej książki (spoza listy lektur) i zaprezentowanie jej na lekcji uczeń otrzymuje ocenę celującą.

W sytuacjach szczególnych uczeń ma prawo odmówić aktywnego udziału w lekcji.

Prace uczniów gromadzone będą w teczkach osiągnięć i przechowywać do czasu zakończenia klasyfikacji w danym roku szkolnym. Informacji o osiągnięciach uczniów udzielać będą nauczyciele zainteresowanym rodzicom lub prawnym opiekunom na comiesięcznych spotkaniach indywidualnych.

Wymagania edukacyjne są jawne, udostępniane uczniom i rodzicom, na których życzenia lub wnioski mogą podlegać ewaluacji.

Ucznia obowiązuje systematyczne i staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

Szczegółowy wykaz wymagań edukacyjnych z języka polskiego w klasie VI

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

I.1 Czytanie i słuchanie

Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:

Sprawność czytania tekstów I.1.1)

– czyta różnorodne teksty, m.in. literackie i popularnonaukowe oraz współczesne i dawne

Określanie tematu i głównej myśli tekstu I.1.2)

- określa temat i główną myśl tekstów wymagających odczytania na poziomie symbolicznym

Identyfikowanie nadawcy i odbiorcy wypowiedzi I.1.3

- analizuje wiedzę narratora o świecie przedstawionym;
- analizuje rolę kompetencji czytelnika w odczytaniu dzieła;

Identyfikowanie wypowiedzi jako tekstów o różnych funkcjach I.1.4)

- identyfikuje tekst reklamowy;
- wskazuje różnice między tekstem informacyjnym, literackim i reklamowym;
- odróżnia informacje o faktach od opinii;

Rozpoznawanie form gatunkowych wypowiedzi I.1.5)

- rozpoznaje formy gatunkowe (reklamę, recenzję, streszczenie);

Odróżnianie informacji w tekście I.1.6)

- selekcjonuje informacje;
- hierarchizuje informacje;

Wyszukiwanie informacji w tekście I.1.7)

- porównuje informacje uzyskane z różnych źródeł;

Rozumienie znaczeń wyrazów I.1.8)

- rozumie symboliczne znaczenia wyrazów z wybranych kręgów tematycznych;

Wnioskowanie z tekstu I.1.9

- dostrzega próby manipulacji;
- rozpoznaje prawdę lub fałsz w tekście;

Dostrzeganie relacji między częściami składowymi wypowiedzi I.1.10

- wymienia elementy kompozycyjne typowe dla różnych wypowiedzi.

I.2 Samokształcenie i docieranie do informacji

Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:

Korzystanie z encyklopedii i słowników I.2

- argumentuje na podstawie zgromadzonych informacji;

- korzysta z informacji zawartych w leksykonie;
- korzysta z informacji zawartych w słowniku poprawnej polszczyzny;
- korzysta z informacji zawartych w słowniku frazeologicznym;
- gromadzi informacje z różnych źródeł;
- analizuje układ i budowę haseł w encyklopedii i słowniku;
- korzysta z katalogu bibliotecznego;
- korzysta z informacji zawartych w encyklopedii;
- korzysta z informacji zawartych w słowniku ortograficznym;
- korzysta z informacji zawartych w słowniku wyrazów bliskoznacznych
- wnioskuje na podstawie zgromadzonych informacji;
- korzysta z informacji zawartych w encyklopedii tematycznej;
- korzysta z informacji zawartych w przewodniku;
- korzysta z informacji zawartych w słowniku języka polskiego;
- korzysta z informacji zawartych w słowniku wyrazów obcych;

Korzystanie ze środków masowego przekazu i technologii informacyjnych I.2

- korzysta ze słowników elektronicznych;
- korzysta z elektronicznych programów edukacyjnych;
- ocenia wpływ nowoczesnych technologii informatycznych na rozwój społeczeństwa i indywidualnych osób.

I.3 Świadomość językowa

Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:

Podstawowe funkcje składniowe wyrazów I.3.1)

- rozpoznaje różne sposoby informowania o czynności, stanie, procesie;
- odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego;
- rozpoznaje różne sposoby informowania o wykonawcy czynności;
- odróżnia podmiot logiczny od gramatycznego;
- wyjaśnia funkcję podmiotu domyślnego;

- rozpoznaje okolicznik (celu, przyczyny) w wypowiedzeniu pojedynczym;

Rodzaje wypowiedzeń I.3.2)

- wyodrębnia w tekście zdanie złożone podrzędnie;
- wyjaśnia funkcje zdań złożonych podrzędnie;
- odróżnia zdanie złożone podrzędnie od zdania złożonego współrzędnie;
- odróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie;
- analizuje związek między budową wypowiedzeń a stylem tekstu;
- przejawia postawę otwartości i kreatywności w odbiorze różnych tekstów kultury;

Podstawowe części mowy I.3.3)

- rozpoznaje w tekście zaimki;
- odróżnia przyimki proste od złożonych;
- wyodrębnia w tekście spójniki podrzędności;

Odmiana części mowy I.3.4)

- rozpoznaje w tekście formy liczb, rodzajów gramatycznych, przypadków różnych zaimków i określa ich funkcję w wypowiedzi;
- rozpoznaje stopień natężenia cechy przymiotników;
- rozpoznaje stopień natężenia cechy przysłówków;

Niewerbalne środki komunikowania się I.3.5)

- analizuje wpływ niewerbalnych środków porozumiewania się na proces komunikacji;
- porównuje werbalny i pozawerbalny sposób komunikowania się;
- wyjaśnia znaczenie i wpływ umiejętności odbioru komunikatów niewerbalnych na stosunki między ludźmi.

II Analiza i interpretacja tekstów kultury

II.1 Wstępne rozpoznanie tekstów kultury

Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:

Reakcje czytelnicze II. 1.1)

- stosuje bogate słownictwo do opisu reakcji czytelniczych, między innymi używa porównań i związków frazeologicznych;

– analizuje środki językowe wpływające na nastrój tekstu;

Konfrontowanie sytuacji bohaterów z własnym doświadczeniem II.1.2)

– analizuje wpływ własnego doświadczenia na stosunek do bohatera literackiego.

Wyrażanie własnego stosunku do postaci literackiej II.1.3)

– uczestniczy w dyskusji na temat bohatera;

– polemizuje z sądami innych;

– używa różnych środków językowych wyrażających stosunek do postaci literackiej;

– obiektywnie ocenia postawy bohaterów literackich.

II.2 Analiza tekstów kultury

Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:

Swoistość artystyczna dzieła II.2.1)

– identyfikuje różne teksty kultury;

– porównuje sposób realizacji podobnego motywu w tekście literackim i dziele plastycznym;

– analizuje wpływ środków artystycznych na sposób odbioru różnych tekstów kultury ;

– analizuje rolę stereotypów w kontaktach międzyludzkich;

Fikcja artystyczna a rzeczywistość II.2.2)

– wskazuje znaki literackości tekstów;

– analizuje językowy charakter świata fikcji literackiej;

Realizm a fantastyka w tekstach kultury II.2.3)

– wskazuje cechy charakterystyczne literatury fantasy;

– wyodrębnia specyficzne motywy literatury fantastyczno-naukowej;

– rozróżnia gatunki fantastyki;

Środki artystyczne w tekstach literackich II.2.4)

– rozpoznaje w tekście literackim proste symbole i objaśnia ich funkcję;

– rozpoznaje w tekście literackim alegorię;

– analizuje wpływ alegorii na znaczenie bajek;

Kompozycja wiersza II.2.5)

– analizuje wpływ kompozycji na warstwę znaczeniową utworu;

Elementy widowiska teatralnego II.2.6)

– posługuje się terminami: tekst główny, tekst poboczny, akt, scena w odniesieniu do widowiska teatralnego;

– określa funkcje różnych elementów widowiska teatralnego;

– wyjaśnia specyfikę teatru ulicznego;

– opisuje teatralny savoir-vivre;

Elementy dzieła filmowego i telewizyjnego II.2.7)

– porównuje adaptację filmową z dziełem literackim;

– wyjaśnia specyfikę serialu telewizyjnego.

Charakterystyka przekazów audiowizualnych II.2.8)

– wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych – programu rozrywkowego;

Konstrukcja dzieła literackiego II.2.9)

– omawia akcję utworu literackiego;

– porównuje akcję i fabułę utworu;

Charakterystyka bohatera II.2.10)

– analizuje usposobienie, cechy charakteru, uzdolnienia bohatera;

– używa bogatego słownictwa do charakterystyki bohatera;

– porównuje zmiany zachodzące w postępowaniu bohatera;

Gatunki literackie II.2.11)

– identyfikuje utwór dramatyczny;

– identyfikuje bajkę i wymienia jej cechy;

– odróżnia fraszkę od innych tekstów lirycznych.

II.3 Interpretacja tekstów kultury

Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:

Poziomy odbioru tekstów kultury II.3.1)

– odbiera teksty kultury na poziomie symbolicznym;

Morał i przesłanie w tekstach literackich II.3.2)

- objaśnia morał bajki.

II.4 Wartości i wartościowanie

Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:

Tworzenie spójnych tekstów III.1.1)

- udziela wyczerpujących odpowiedzi na pytania;
- tworzy bogate w różnorodne środki językowe wypowiedzi na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury;

Dostosowanie sposobu wyrażania do sytuacji komunikacyjnej i celu III.1.2)

- stosuje formy grzecznościowe w liście oficjalnym;
- określa w jednoznaczny i kulturalny sposób swoje stanowisko w dyskusji;
- dobiera odpowiednie środki językowe w dyskusji w celu skupienia uwagi słuchaczy;
- przeciwstawia się próbom manipulacji językowej

Formułowanie pytań do tekstu III.1.3)

- formułuje różnorodnie zbudowane pytania do tekstu;

Świadoma komunikacja werbalna i niewerbalna III.1.4)

- unika agresji słownej, wulgaryzmów i manipulacji językowej;
- buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone wyrażające różne intencje (np. radzenie, namawianie, odmawianie, zachęcanie, zniechęcanie, żartowanie);
- analizuje rolę pozawerbalnych środków porozumiewania się w wystąpieniach publicznych;

Tworzenie wypowiedzi pisemnych w różnych formach gatunkowych III.1.5)

- redaguje dialog;
- redaguje opowiadanie z dialogiem;
- redaguje list oficjalny;
- redaguje opis obrazu;
- redaguje streszczenie;
- redaguje rozbudowane notatki w różnych formach;
- redaguje tekst reklamowy;

- opisuje wrażenia na temat filmu;
- opisuje wrażenia ze spektaklu teatralnego;

Kompozycja i układ graficzny wypowiedzi III.1.6)

- wydziela akapitami kolejne ustępy tekstu;
- tworzy teksty spójne pod względem logicznym, składniowym i kompozycyjnym;

Plan wypowiedzi III.1.7)

- sporządza plan wypowiedzi w różnych formach graficznych;

Uczestnictwo w rozmowie III.1.8)

- analizuje wypowiedzi innych, zadając pytania i formułując komentarze;
- polemizuje z sądami innych uczestników rozmowy;

Czytanie głośne tekstów III.1.9)

- wprowadza świadomie pauzę jako środek ekspresji;
- interpretuje głosowo czytane teksty;

Recytacja tekstów III.1.10)

- recytuje teksty trudniejsze;
- interpretuje głosowo recytowane teksty.

III.2 Świadomość językowa

Uczeń powtarza i poszerza wiedzę oraz rozwija umiejętności z klasy piątej, a ponadto:

Typy zdań ze względu na cel wypowiedzi III.2.1)

- stosuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące w funkcji perswazyjnej;

Przekształcanie zdań i równoważników zdań III.2.2)

- buduje różne typy wypowiedzeń podrzędnie złożonych ze świadomością ich funkcji;
- przekształca wypowiedzenia pojedyncze w wypowiedzenia złożone podrzędnie i odwrotnie, w zależności od przyjętego celu;
- przekształca wypowiedzenia złożone współrzędnie w wypowiedzenia złożone podrzędnie i odwrotnie, odpowiednio do przyjętego celu

Stosowanie poprawnych form gramatycznych wyrazów odmiennych III.2.3)

- stosuje poprawne formy liczb, rodzajów gramatycznych i przypadków różnych zaimków;

Stopniowanie i użycie we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków III.2.4)

- poprawnie stopniuje przymiotniki w sposób prosty, opisowy i nieregularny;
- poprawnie stopniuje przysłówki w sposób prosty, opisowy i nieregularny;
- poprawnie używa przymiotników i przysłówków charakteryzujących się niezmiennością natężenia cechy;

Pisanie poprawne pod względem ortograficznym III.2.5)

- pisze poprawnie pod względem ortograficznym wyrazy z rz, ż, ó, u, h, ch w szerokim zestawie ortogramów;
- pisze poprawnie partykułę „nie” z zaimkami;
- pisze poprawnie partykułę „nie” z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym;
- pisze poprawnie wyrazy wielką i małą literą w szerokim zestawie nazw własnych i pospolitych;
- pisze poprawnie przyimki złożone;
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym wyrazy z ą, ę, on, om, en, em;

Wykorzystanie wiedzy o wymianie głosek w poprawnym zapisie ortograficznym wyrazów III.2.5)a)

- wykorzystuje wiedzę o wymianie głoskowej w wyrazach pokrewnych i tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych do poprawnego zapisu szerokiego zestawu ortogramów

Wykorzystanie wiedzy o różnicach w wymowie i pisowni samogłosek i spółgłosek w poprawnym zapisie ortograficznym wyrazów III.2.5)b)

- wykorzystuje wiedzę o różnicach w wymowie i pisowni spółgłosek ustnych i nosowych do poprawnego zapisu ortograficznego wyrazów

Wykorzystanie wiedzy o zasadach pisowni "nie" z różnymi częściami mowy w poprawnym zapisie ortograficznym wyrazów III.2.5)c)

- wykorzystuje wiedzę o zapisie "nie" z zaimkami oraz przymiotnikami i przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym do poprawnego zapisu ortograficznego wyrazów

Wykorzystanie wiedzy o sposobie pisowni nazw własnych i rzeczowników pospolitych w poprawnym zapisie ortograficznym wyrazów III.2.5)d)

- wykorzystuje wiedzę o sposobach pisania nazw własnych i pospolitych do poprawnego zapisu ortograficznego dużej liczby wyrazów;

Poprawne użycie znaków interpunkcyjnych III.2.6)

- stosuje poprawnie myślnik w zapisie dialogu;
- stosuje poprawnie dwukropek w zapisie dialogu;
- stosuje poprawnie nawiasy do zapisu wtrąceń i uzupełnień tekstu głównego;
- używa poprawnie cudzysłowu do zaznaczenia słów cytowanych

Operowanie słownictwem z określonych kręgów tematycznych III.2.7)

– operuje bogatym słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów wskazanych w podstawie programowej.

Ucznia obowiązuje systematyczne i staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

Klasa VI

Lektury obowiązkowe:

- Ignacy Krasicki, wybrane bajki
- Irena Jurgielewiczowa, *Ten obcy*
- Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (polowanie oraz koncert Wojskiego)
- John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*
- Stanisław Lem, *Bajki robotów*
- Wybrane wiersze Juliusza Słowackiego, Adama Mickiewicza, Zbigniewa Herberta.

Lektury uzupełniające: (dwie w roku szkolnym)

- Aleksander Dumas, *Trzej muszkieterowie*
- Edmund Niziurski, *Sposób na Alcybiadesa*
- Joseph Rudyard Kipling, *Księga dżungli*
- Marcin Koziół, *Skrzynia Władcy Piorunów*
- Stanisław Lem, *Cyberiada* (fragmenty)
- Kornel Makuszyński – wybrana powieść (*Szatan z siódmej klasy*)
- Lucy Maud Montgomery, *Ania z Zielonego Wzgórza*
- Alfred Szklarski, wybrana powieść
- Katarzyna Zychła, *Dziewczynka tańcząca z wiatrem*

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

I SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ

KLASA VII

Poniższe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla uczniów klasy 7. szkoły podstawowej zostały opracowane w oparciu o nową podstawę programową z 14 lutego 2017 r., a także zgodnie z Programem nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej „**Nowe słowa na start**” autorstwa Marleny Derlukiewicz.

Ocenię podlegać będą: umiejętność mówienia, umiejętność słuchania i czytania ze zrozumieniem, umiejętność pisania, w tym: realizacja tematu, kompozycja, język, styl, zapis;

znajomość i stosowanie w praktyce poznanych zasad ortograficznych; znajomość treści lektur obowiązkowych; znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku(gramatyki); stopień opanowania wiedzy wskazanej w podstawie programowej; zaangażowanie w wykonanie zadania (zwłaszcza przy zadaniach twórczych i dodatkowych).

Dodatkowo uczniowie oceniani będą za: technikę czytania, stopień rozumienia czytanego tekstu, sposoby wygłaszania tekstów z pamięci, prace dodatkowe w formie albumów, folderów, prezentacji multimedialnych, udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, aktywny udział w uroczystościach szkolnych.

W związku ze złożonością przedmiotu ocenie podlegać będą różnorodne formy pracy ucznia, takie jak:

- krótka i dłuższa wypowiedź pisemna,
- wypowiedź ustna,
- praca na lekcji,
- głośne czytanie,
- recytacja,
- praca w grupach,
- sprawdziany gramatyczne ,
- prace klasowe,
- dyktanda,
- kartkówki z bieżących lekcji,
- prace domowe,
- zadania dodatkowe,
- udział w życiu kulturalnym szkoły i środowiska (np. udział w przedstawieniu, akademii szkolnej),
- udział w konkursach,
- różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia.

Uczniowie będą otrzymywać oceny cząstkowe, ocenę śródroczną, ocenę roczną. Skala ocen zgodna z przyjętą w WSO. Ocena uwzględniać będzie również rozwój ucznia i wynikać z zakresu opanowanych przez niego umiejętności, zdobytych wiadomości, a także wkładu pracy.

Prace klasowe są obowiązkowe, ich poprawa dobrowolna (uczeń pisze ją tylko raz, w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac sprawdzonych).

Prace domowe są obowiązkowe, ze względu na nadzwyczajne okoliczności dopuszcza się przesunięcie ich w czasie lub wykonanie w określonej części.

W sytuacjach szczególnych uczeń ma prawo odmówić aktywnego udziału w lekcji.

Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek). Trzecie nieprzygotowanie skutkuje wstawieniem oceny niedostatecznej.

Uczeń może być nagradzany „+” za aktywność na lekcji. Trzy „+” równoznaczne są z otrzymaniem oceny bardzo dobrej, a pięć „+” równoznaczne jest z otrzymaniem oceny celującej. Oceny wystawiane są na koniec I i II semestru zgodnie z ilością zgromadzonych „+”.

Prace uczniów gromadzone będą w teczkach osiągnięć i przechowywane do czasu zakończenia klasyfikacji w danym roku szkolnym. Informacje o osiągnięciach uczniów będą udzielane zainteresowanym rodzicom lub prawnym opiekunom na comiesięcznych spotkaniach indywidualnych.

Wymagania edukacyjne są jawne, udostępniane uczniom i rodzicom, na których życzenia lub wnioski mogą podlegać ewaluacji.

Ucznia obowiązuje systematyczne i staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

Szczegółowy wykaz wymagań edukacyjnych z języka polskiego w klasie VII

- I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
 - 1) rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; wymienia cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów;
 - 2) przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju literackiego;
 - 3) rozróżnia gatunki liryki, epiki, dramatu, w tym: pamiętnik, dramat, komedia, fraszka, hymn, sonet, pieśń, tren, ballada – i wymienia ich podstawowe cechy;
 - 4) wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny (didaskalia), monolog, dialog;
 - 5) rozpoznaje w tekście literackim: symbol, alegorię, eufemizm, neologizm, zdrobnienie, zgrubienie i określa ich funkcje;
 - 6) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną;
 - 7) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
 - 8) określa znaczenia symboliczne w tekstach kultury;
 - 9) wykorzystuje w objaśnianiu sensów tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze;
 - 10) dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów.
2. Czytanie tekstów kultury. Uczeń:
 - 1) nazywa elementy i interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia);
 - 2) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury.

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

- 1) rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny, rodzinę wyrazów, podstawę słotwórczą, rdzeń i formant w wyrazach pochodnych; wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnych, rozumie realne i słotwórcze znaczenie wyrazu;
- 2) zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy;
- 3) rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcję; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie;
- 4) rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone;
- 5) odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

- 1) rozumie znaczenie homonimów;
- 2) wyróżnia środowiskowe odmiany języka.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń wie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

- 1) wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych;
- 2) poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Retoryka i stylistyka praktyczna. Uczeń:

- 1) funkcjonalnie wykorzystuje retoryczne środki językowe oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
- 2) tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednia do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;
- 3) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;
- 4) rozróżnia i wskazuje środki perswazji w tekstach reklamowych, określa ich funkcję.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka;
- 2) wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, np. skraca, streszcza, rozbudowuje.

IV. Samokształcenie. Uczeń:

- 1) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 2) rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji;
- 3) stosuje zasady higieny pracy umysłowej.

Lektura obowiązkowa:

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Juliusz Słowacki, *Balladyna*,

Antoine de Saint-Exupery, *Mały Książę*,

Jan Kochanowski, wybór fraszek i pieśni

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, *Reduta Orzona, Śmierć Pułkownika, Świtezianka, II część Dziadów, Pan Tadeusz* (historia Polski)
Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*
Wybrane wiersze Cypriana Norwida, Bolesława Leśmiana, Mariana Hemara, Kazimierza Wierzyńskiego, Jana Lechonia, Jerzego Lieberta.

Lektura uzupełniająca: (dwie w roku szkolnym)

Agatha Christie, wybrana powieść kryminalna (np. *Morderstwo w Orient Expressie*)
Ernest Hemingway, *Stary człowiek i morze*
Helena Keller, *Widzieć przez trzy dni*
Nancy H. Kleinbaum, *Stowarzyszenie Umarłych Poetów*
Beata Obertyńska, *Z domu niewoli* (fragmenty)
Henryk Sienkiewicz, *Krzyżacy*
Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze*(fragmenty)
Wybór innych tekstów kultury

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

I SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ

KLASA VIII

Poniższe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla uczniów klasy 8. szkoły podstawowej zostały opracowane w oparciu o nową podstawę programową z 14 lutego 2017 r., a także zgodnie z Programem nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej „**Nowe słowa na start**” autorstwa Marleny Derlukiewicz.

Ocenie podlegać będą: umiejętność mówienia, umiejętność słuchania i czytania ze zrozumieniem, umiejętność pisania, w tym: realizacja tematu, kompozycja, język, styl, zapis; znajomość i stosowanie w praktyce poznanych zasad ortograficznych; znajomość treści lektur obowiązkowych; znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku(gramatyki); stopień opanowania wiedzy wskazanej w podstawie programowej; zaangażowanie w wykonanie zadania (zwłaszcza przy zadaniach twórczych i dodatkowych).

Dodatkowo uczniowie oceniani będą za: technikę czytania, stopień rozumienia czytanego tekstu, sposoby wygłaszania tekstów z pamięci, prace dodatkowe w formie albumów, folderów, prezentacji multimedialnych, udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, aktywny udział w uroczystościach szkolnych.

W związku ze złożonością przedmiotu ocenie podlegać będą różnorodne formy pracy ucznia, takie jak:

- krótka i dłuższa wypowiedź pisemna,
- wypowiedź ustna,

- praca na lekcji,
- głośne czytanie,
- recytacja,
- praca w grupach,
- sprawdziany gramatyczne ,
- prace klasowe,
- dyktanda,
- kartkówki z bieżących lekcji,
- prace domowe,
- zadania dodatkowe,
- udział w życiu kulturalnym szkoły i środowiska (np. udział w przedstawieniu, akademii szkolnej),
- udział w konkursach,
- różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia.

Uczniowie będą otrzymywać oceny cząstkowe, ocenę śródroczną, ocenę roczną. Skala ocen zgodna z przyjętą w WSO. Ocena uwzględniać będzie również rozwój ucznia i wynikać z zakresu opanowanych przez niego umiejętności, zdobytych wiadomości, a także wkładu pracy.

Prace klasowe są obowiązkowe, ich poprawa dobrowolna (uczeń pisze ją tylko raz, w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac sprawdzonych).

Prace domowe są obowiązkowe, ze względu na nadzwyczajne okoliczności dopuszcza się przesunięcie ich w czasie lub wykonanie w określonej części.

W sytuacjach szczególnych uczeń ma prawo odmówić aktywnego udziału w lekcji.

Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek). Trzecie nieprzygotowanie skutkuje wstawieniem oceny niedostatecznej.

Uczeń może być nagradzany „+” za aktywność na lekcji. Trzy „+” równoznaczne są z otrzymaniem oceny bardzo dobrej, a pięć „+” równoznaczne jest z otrzymaniem oceny celującej. Oceny wystawiane są na koniec I i II semestru zgodnie z ilością zgromadzonych „+”.

Prace uczniów gromadzone będą w teczkach osiągnięć i przechowywane do czasu zakończenia klasyfikacji w danym roku szkolnym. Informacje o osiągnięciach uczniów będą udzielane zainteresowanym rodzicom lub prawnym opiekunom na comiesięcznych spotkaniach indywidualnych.

Wymagania edukacyjne są jawne, udostępniane uczniom i rodzicom, na których życzenia lub wnioski mogą podlegać ewaluacji.

Ucznia obowiązuje systematyczne i staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

Szczegółowy wykaz wymagań edukacyjnych z języka polskiego w klasie VIII

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

1) rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł i określa ich podstawowe cechy; 2) zna pojęcia ironii, parodii i groteski oraz rozpoznaje je w tekstach; 3) wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych: porównanie homeryckie, inwokacja; 4) rozpoznaje gatunki: epos, epopeja, tragedia, elegia i określa ich podstawowe cechy; 5) omawia i poddaje refleksji podstawowe zagadnienia egzystencjalne; 6) wykorzystuje w objaśnianiu utworów literackich wartości uniwersalne związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, dokonuje ich hierarchizacji; 7) wykorzystuje w objaśnianiu utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny.

2. Czytanie tekstów kultury. Uczeń:

dostrzega różnice pomiędzy literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

1) rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, rodzaje nazw miejscowych, używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców; 2) dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone – rozumie ich funkcje w tekście; 3) zna sposoby wzbogacania słownictwa; 4) rozumie mechanizm upodobień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności w wygłosie; rozumie rozbieżności między mową a pismem.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

1) rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu; 2) rozróżnia regionalne odmiany polszczyzny; 3) zna typy skrótów i skrótowców oraz określa ich funkcje; 4) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

1) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich; 2) rozumie, na czym polega błąd językowy; 3) określa kontekst komunikatu.

3. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Retoryka i stylistyka praktyczna. Uczeń:

1) przyjmuje cudze poglądy lub polemizuje z nimi; 2) rozwiązuje postawiony problem; 3) stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych); 4) odróżnia przykład od argumentu; 5) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) tworzy spójne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; 2) recytuje tekst jako własną interpretację utworu; 3) dokonuje parafrazy tekstu.

IV. Samokształcenie.

Uczeń korzysta ze słowników, w tym: etymologicznego.

Lektura obowiązkowa:

Jan Kochanowski, wybór trenów, w tym tren I, V, VII, VIII
Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*,

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*

Stefan Żeromski, *Szyfowe prace*

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*,

Sławomir Mrożek, *Artysta*,

Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (frag.), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż),

Wybrane wiersze Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Wisławy Szymborskiej, Jarosława Marka Rymkiewicza, Stanisława Barańczaka.

Lektura uzupełniająca: (dwie w roku szkolnym)

Bogdan Bartnikowski, *Dzieciństwo w pasiakach*

Miron Białoszewski, *Pamiętnik z powstania warszawskiego* (fragmenty)

Suzanne Collins, *Igrzyska śmierci*,

Arkady Fiedler, *Dywizjon 303*,

Jan Paweł II, *Pamięć i tożsamość* (fragmenty),

Karolina Lanckorońska, *Wspomnienia wojenne 22 IX 1939 – 5 IV 1945 (fragmenty)*,

Nela Mała Reporterka, Nela na kole podbiegunowym

E.-E. Schmitt, *Oskar i pani Róża*,

Wybór innych utworów tekstów kultury, w tym wierszy współczesnych poetów i reportaży.

SPOSÓB OCENIANIA UCZNIÓW W KLASACH IV-VIII

OCENIE podlegać będzie w semestrze:

- głośne czytanie
- rozumienie czytanego tekstu (w formie testu zawierające pytania otwarte i zamknięte)
- recytacja tekstów
- krótsze i dłuższe wypowiedzi na lekcji (np. opowiadanie, udział w dyskusji itp.)
- kompetencje językowe (w formie ćwiczeń, sprawdzianu z nauki o języku)
- umiejętności ortograficzne (w formie ćwiczeń, dyktand i sprawdzianów)
- prace pisemne (krótsze i dłuższe) przewidziane programem dla danej klasy
- pisemne prace domowe
- notatki tworzone samodzielnie na lekcji
- umiejętność pracy w grupie
- projekty
- niewerbalne wytwory pracy
- inne działania, np. udział i osiągnięcia w konkursach, redagowanie tekstów do gazetki lub na stronę internetową szkoły, własna twórczość literacka, udział w przedstawieniach.

FORMY SPRAWDZANIA POZIOMU OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

TEST DIAGNOSTYCZNY (KLASY V-VIII)

- Rozumiany jako obiektywna próba polegająca na wykonaniu przez uczniów różnego rodzaju zadań, ćwiczeń itp., w celu rozpoznania stanu ich wiedzy i umiejętności dla opracowania dalszej drogi postępowania.
- Nauczyciel przeprowadza do końca września.
- Wyniki badania diagnostycznego wiedzy i umiejętności uczniów nie będą przeliczane na ocenę bieżącą i wpisywane do dziennika.

PRACE KLASOWE

- Przeprowadzane są po zakończeniu działu.

- Zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem,
- Zakres materiału zostaje utrwalony na lekcji powtórzeniowej.
- Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową (np. z przyczyn losowych), to powinien ją napisać w terminie nieprzekraczającym dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
- Każdą pracę można poprawić tylko raz w terminie wskazanym przez nauczyciela. Do dziennika wówczas wpisane zostają dwie oceny. Kryteria ocen są identyczne.
- O poprawę wnioskuje uczeń. Nie przewiduje się poprawy na ocenę celującą.

TESTY

- Rozumiane jako samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów przeprowadzane podczas zajęć edukacyjnych i obejmujące określony materiał tematyczny.

KARTKÓWKI

- Obejmują materiał z 3 ostatnich lekcji lub pracy domowej.
- Trwają 5 - 15 minut.
- Nie muszą być zapowiadane.
- Nie podlegają poprawie (chyba, że za zgodą nauczyciela).

ODPOWIEDŹ USTNA

- Rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna wypowiedź ucznia dotycząca pytania skierowanego do niego przez nauczyciela.

INDYWIDUALNA PRACA PISEMNA NA LEKCJI

- Rozumiana jako samodzielne pisemne rozwiązanie zadania, problemu, odpowiedzi na pytania, opisu itp. podczas lekcji.

AKTYWNOŚĆ NA ZAJĘCIACH EDUKACYJNYCH

- Rozumiana jako czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, tematu itp. podczas zajęć.
- Oceniana jest znakiem +; **uzyskanie trzech + pozwala na otrzymanie oceny bardzo dobrej, a pięciu + oceny celującej.**

SPRAWDZIAN PRÓBNY KLASY VIII

- Rozumiany jako przeprowadzone na próbę prace sprawdzające poziom opanowania wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej.
- Odbywa się zgodnie z podaną informacją na początku roku szkolnego.
- Forma i czas trwania sprawdzianu są zgodne z ustaleniami CKE.

OCENIONE prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, dyktanda są udostępnione uczniowi do wglądu, a następnie przechowywane przez nauczyciela do końca sierpnia każdego roku szkolnego.

- Rodzice /opiekunowie prawni/ sprawdzone i ocenione prace pisemne otrzymują do wglądu podczas zebrań i konsultacji.
- O postępach w nauce uczniów i jego rodzice (prawni opiekunowie) informowani są w formie:

- oceny (stopnia szkolnego)

- oceny opisowej (recenzji prac)
- oceny ustnej (recenzji ustnej)
- pisemnej – o zagrażającej na koniec semestru lub roku szkolnego ocenie niedostatecznej rodzice (prawni opiekunowie) są powiadamiani przez wychowawcę na miesiąc przed klasyfikacją okresową (śródroczną lub końcoworoczną).

UCZEŃ

- Ma prawo **do 2-krotnego** nieprzygotowania w semestrze.
- Po wykorzystaniu limitu za każde nieprzygotowanie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Wobec wszystkich uczniów z opiniami i orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznej nauczyciel przedmiotu stosuje zawarte w nich zalecenia.